

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förarexamensverksamhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 oktober 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förarexamensverksamhet (RP 211/2010 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Eija Maunu och regeringsråd Anna-Liisa Tarvainen, kommunikationsministeriet
- överingenjör Timo Repo, Utbildningsstyrelsen
- enhetschef Ari Herrala, Trafiksäkerhetsverket

- överkommissarie Jussi Päivänsalo, Rörliga polisen
- ordförande Antero Peiponen, Finlands Bilskoleförbund
- utbildningsprogramchef Pekka Ahlgren, Hämeen ammattikorkeakoulu, trafiklärarutbildningen
- ordförande, professor Timo Tervo, Finlands Trafikmedicinska Förening
- utbildningschef Antero Lammi, Trafikskyddet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto
AKT ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om förarexamensverksamhet ändras.

Enligt förslaget ska det av mottagare av kör-tillståndsprov för transport av farliga ämnen krävas körtillstånd för transport av farliga ämnen. När det gäller sådana transporter krävs det dessutom tillräcklig arbetserfarenhet eller kunskap som inhämtats på annat sätt. Som ett alternativ till erfarenhet föreslås den utbildning som ges av Trafiksäkerhetsverket.

Av förarprövare som tar emot körprov för körkort ska det krävas grundläggande utbildning för förarprövare som tar emot körprov som bygger på trafiklärarkompetens. Den grundläggande utbildningen ger kompetens att ta emot körprov för personbil av klass B. Förarprövare som tar emot körprov för klass B ska även ha rätt att ta emot körprov för klass AM som utförs på moped och lätt fyrhjuling. Utifrån verksamhet inom klass B och tilläggskompetens som förvärfvas för andra klasser avancerar förarprövarna till att ta emot körprov för nämnda klasser.

För att upprätthålla och utveckla yrkeskunskapen ska förarprövare med jämna årsintervall delta i fortbildning. Dessutom ska de årligen övervakas i arbetet för att säkerställa verksamhetens kvalitet.

Den grundläggande utbildningen för förarprövare av klass B ska ordnas i samband med trafiklärarutbildningen som en valbar del av examen. Trafiksäkerhetsverket som svarar för förarexamensverksamheten ska också svara för utbildningen för förarprövare som tar emot körprov av andra klasser och för kvalitetssäkringen av förarexamensverksamheten.

Kraven på grundläggande utbildning gäller förarprövare som tar emot körprov och som kommer in i branschen efter lagens ikraftträdande. Kravet på fortbildning och kvalitetssäkring gäller alla som är verksamma i branschen.

Propositionen hänför sig till genomförandet av det tredje körkortsdirektivet.

Lagen avses träda i kraft den 19 januari 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Propositionen skärper kraven på yrkeskunskap och annan kompetens för både förarprövare som tar emot körprov och mottagare av körkortstillsåndsprov och förbättrar därmed deras förutsättningar att klara av sina uppdrag. Utfrågade experter bedömde att ändringarna leder till bättre prov och större trafiksäkerhet när kraven på förarna ökar.

Det är också befogat att utveckla förarexamensverksamheten genom att precisera kraven på yrkeskunskap och grundläggande kompetens. När lagen trätt i kraft gäller kravet på grundläggande utbildning alla i branschen nya förarprövare som tar emot körprov och kravet på fortbildning alla som är verksamma i branschen.

I propositionen föreslås det att även annan lämplig utbildning eller erfarenhet än de studier för förarprövare som tar emot körprov som ingår i trafiklärarutbildningen ska kunna godkännas som grundläggande utbildning. Likaså ska det vara möjligt att göra undantag från den treåriga erfarenhet av mottagande av körprov för andra kategorier än kategori B bl.a. om förarprövaren har minst fem års erfarenhet av att köra fordon som hör till den kategori för vilken körprov tas emot. Med undantagen vill man försäkra sig om att förarprövare finns att tillgå överallt i landet. Utskottet menar att man absolut inte får utnyttja undantagen alltför lättvindigt, för det

finns risk för att verksamheten då försämras. Utbudet av trafiklärarutbildning och de studier för förarprövare som ingår i den måste anpassas efter behovet av branschutbildad personal.

Att mottagare av körkortstillsåndsprov för transport av farliga ämnen måste ha körkortstillsånds för transport av farliga ämnen tycker utskottet är bra. Vid transport av farliga ämnen finns det risk för katastrof om fordonet bli inblandat i en olycka. Transportriskerna bör såvitt möjligt minimeras redan då körkortstillsånds beviljas. Även kravet på tillräcklig arbetserfarenhet eller kunskap som inhämtats på annat sätt är befogat.

Detaljmotivering

7 §. Allmänna kompetenskrav för förarprövare. Paragrafen har en grundregel för lämplighetskrav när det gäller yrkeskunskap för körprov och ADR-körkortstillsåndsprov. Personen i fråga får t.ex. inte ha gjort sig skyldig till upprepade trafikbrott på ett sådant sätt att han eller hon kan anses olämplig som förarprövare. Av propositionsmotiven framgår det att man med upprepade trafikbrott också avser upprepade trafikförseelser. För att paragrafen ska bli tydligare föreslår utskottet att upprepade trafikförseelser lyfts in där.

7 a §. Tillförlitligheten hos förarprövare. Med hänvisning till kommentarerna under 7 § föreslår utskottet att trafikförseelse läggs till i 3 punkten.

7 c §. *Yrkeskunskap hos förarprövare som tar emot körprov.* Utifrån erhållen utredning föreslår utskottet att 1 mom. om färdigheterna hos den som tar emot körprov kompletteras med en passus om gällande läroplaner. En förarprövare måste känna till läroplanerna för förarexamen för att han eller hon även ska kunna övervaka trafiklärarnas arbete och bilskolornas verksamhet. Det här är ett sätt att försäkra sig om att förarprövarna håller sig à jour med utvecklingen inom branschen.

Vidare föreslår utskottet att 1 mom. kompletteras med "ansvarfullt körsätt". Det håller på att vinna insteg som universalbegrepp i den nya läroplanen och innefattar också propositionens "ekonomiskt och miljövänligt körsätt".

I vissa sällsynta fall lär det också vara möjligt att kräva körprov i kategori T. Utskottet föreslår att 3 mom. kompletteras med kompetens att ta emot ett sådant prov.

I och för sig täcker begreppet hanteringsprov i paragrafen in körprov, men begreppen har också använts parallellt, t.ex. i 3 mom. för kategori AM. För att tydliggöra 4 mom. föreslår utskottet att första meningen i momenten kompletteras med hanteringsprov i fråga om klass LT. Enligt 3 punkten måste en förarprövare som tar emot hanteringsprov för klass LT alltså ha körkort för kategori LT eller kategori C/C1.

7 d §. *Grundläggande utbildning för förarprövare som tar emot körprov.* Grundutbildningen för en förarprövare som tar emot körprov är en-

ligt 1 mom. specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare som tar emot körprov. Utgående från erhållen utredning föreslår utskottet att den examensdel som nämns i momentet kompletteras med att den måste motsvara körkortsdirektivets krav på grundutbildning för förarprövare som tar emot körprov.

7 h §. *Intyg över kompetens.* I 4 mom. föreskrivs det om återkallelse av en förarprövares kompetensintyg i det fall att innehavaren av intyget inte har genomgått fortbildning eller avhjälpt de brister som uppdagats i samband med tillsyn inom en skälig tidsfrist eller om han eller hon annars inte uppfyller de lagfästa kraven på att upprätthålla kompetensen. Om han eller hon trots en varning inte uppfyller kraven, får intyget återkallas tills vidare till dess att de föreskrivna kraven uppfylls. Utskottet föreslår att momentet kompletteras med att man i samband med varningen måste sätta ut en ny skälig tidsfrist för de korrigerande åtgärderna innan intyget får återkallas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

*godkänner lagförslaget med ändringar
(Utskottets ändringsförslag).*

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om förarexamensverksamhet

1—3 §
(Som i RP)

7 §

Allmänna kompetenskrav för förarprövare

En förarprövare som tar emot körprov och ADR-körtillståndsprov ska till sin yrkeskunskap och tillförlitlighet vara lämplig för denna uppgift och får inte ha gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade trafikbrott *eller trafikförseelser* eller andra brott på ett sådant sätt att han eller hon kan anses olämplig för förarprövare.

7 a §

Tillförlitligheten hos förarprövare

En person kan inte till sin tillförlitlighet anses vara lämplig att ta emot körprov, ADR-körtillståndsprov och muntliga teoriprov om han eller hon

(1 och 2 punkten som i RP)

3) under det senaste året har meddelats körförbud för andra trafikbrott *eller trafikförseelser* än sådana som nämns i 1 punkten eller av denna orsak har haft körförbud.

7 b §
(Som i RP)

7 c §

Yrkeskunskap hos förarprövare som tar emot körprov

Yrkeskunskapen hos förarprövare som tar emot körprov och muntliga teoriprov för förarexamen förutsätter att han eller hon har de kunskaper, färdigheter och insikter om körförmåga och bedömning av den, *gällande läroplaner*, egen körskicklighet, *kundservice*, ekonomiskt, miljövänligt *och också i andra hänseenden ansvarsfullt* körsätt *samt om* fordonsteknik och fordonsfysik som behövs för uppgiften.

(2 mom. som i RP)

Kompetens för klass B ger även rätt till mottagande av körprov och hanteringsprov för klass

AM. *Förarprövare med kompetens för klass B får också ta emot körprov för klass T, om ett sådant undantagsvis krävs.*

Minimikrav för förarprövaren som tar emot körprov *och hanteringsprov* för andra klasser än de som avses i 2 och 3 mom. är att han eller hon
(1—3 punkten som i RP)
(5 mom. som i RP)

7 d §

Grundläggande utbildning för förarprövare som tar emot körprov

Den grundläggande utbildning för förarprövare som tar emot körprov för förarexamen som avses i 7 c § 2 mom. 3 punkten är avlagd specialyrkesexamen för trafiklärare och avläggande av den del i examen som omfattar studier för förarprövare som tar emot körprov. *Examensdelen måste uppfylla kravet i bilaga IV i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort på grundläggande utbildning för förarprövare som tar emot körprov.*

(2—4 mom. kuten HE)

7 e—7 g §
(Som i RP)

7 h §

Intyg över kompetens

(1—3 mom. som i RP)

Om innehavaren av intyget inte har genomgått fortbildning eller avhjälpt de brister som uppdagats i samband med tillsyn inom skälig tidsfrist eller om han eller hon i övrigt inte uppfyller de krav på upprätthållande av kompetens som föreskrivs i denna lag, kan han eller hon ges en varning. Om han eller hon trots en varning inte uppfyller kraven *inom en ny tidsfrist*, får intyget återkallas tills vidare till dess att de föreskrivna kraven uppfylls.

(5 mom. som i RP)

11 och 14 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 10 december 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Saara Karhu /sd
medl. Leena Harkimo /saml
Kalle Jokinen /saml
Risto Kuisma /sd
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf

Markku Pakkanen /cent
Lyly Rajala /saml
Tero Rönni /sd
Janne Seurujärvi /cent
Ilkka Viljanen /saml
Anne-Mari Virolainen /saml
ers. Sari Palm /kd.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.